

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.001/2014/6.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Gyöngyösi Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Soós Tibor Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Soós Tibor ügyvéd által képviselt alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 26.G.40.767/2011. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.554/2012/4. számú jogerős ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 25.400 (huszonötezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

i n d o k o l á s :

2007. január 11-étől a Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Kft.) a Lichtensteinben bejegyzett D Z tulajdonában álló társaság egyszemélyes társasága volt, amelynek a fenti napon vált ügyvezetőjévé az alperes.

A Kft. mint a D Z tulajdonában álló cégcsoport tagja könyvelését a szintén a cégcsoportba tartozó G Kft. végezte. A Kft. egy törökbálinti raktáráruházban levő üzlethelyiséget előbb egy a cégcsoportba tartozó cégtől, később a felperestől bérelte. Az

alperes a Kft. ügyvezetőjeként a stratégiai döntésekben, szakmai kérdésekben, az árubeszerzésekkel kapcsolatban D Z-vel, pénzügyi kérdésekben dr. R I-vel egyeztetett.

A Kft. 2006 októberétől folyamatosan nem tudott eleget tenni a bérleti díj fizetési kötelezettségének. 2007. októberében már több mint 94.000.000 Ft bérleti díj tartozást halmozott fel. 2007. október 24-én a felperes, a Kft. mint bérlő és a G Kft. megállapodást írt alá. E szerint, a több mint 94.000.000 Ft nagyságú tartozás kölcsön, amelyért a G Kft. tartozik helytállni, míg a Kft.-nek a G Kft. irányában áll fenn a tartozása.

2007. évben a Kft. vállalta egy Debrecenben épülő hotel berendezési tárgyainak beszerzését. Az alperes ügyvezetése mellett a szükséges termékeket a gyártóktól megrendelte, a külföldi termékeket az országba behozatta. Mindehhez a szükséges forrásokat a cégcsoport biztosította.

2007. június 1-jén az alperes háttérirodai támogatás céljából szerződést kötött egy kínai és egy török céggel. 2009. február 16-án 19.000 eurót, 2009. február 17-én 8.586.864 Ft-ot utalt át a török társaságnak.

Az alperes 2009. március 19-én lemondott ügyvezetői tisztségéről, lemondása a bejelentéstől számított 60. napon vált hatályossá. Ezen időtartam alatt, 2009. április 2-án megbízási szerződést kötött egy ügyvédi irodával a felmerülő jogi jellegű munkák, jogi szaktanácsadás, képviseleti tevékenység elvégzésére, óránként 100 euró + ÁFA megbízási díj ellenében. A megbízási jogviszony alapján összesen 1.788.537 Ft került átutalásra az ügyvédi iroda számlájára. E megbízási szerződés megkötését az indokolta, hogy 2009. április 7-én felszámolási eljárás indult a Kft-vel szemben. Ezen eljárás során az alperes vitatta a fizetéseképtelenségi ok fennállását, hivatkozva a 2007. október 24-i megállapodásban írtakra. 2009. áprilisában dr. R I, a Kft. tulajdonosa nevében utasította az alperest az iratok átadására, számadásra. Ezen felszámolási eljárás a hitelező kérelemtől való elállása folytán megszűnt.

A felperes 2009. december 11-én előterjesztett kérelmére a Kft. fizetéseképtelenségét a 2010. május 7-én jogerőre emelkedett végzésével a bíróság utóbb mégis megállapította, elrendelte felszámolását, kijelölte felszámolóját. A felszámoló a felperes hitelezői igényét elismerte és nyilvántartásba vette.

A felperes keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetői feladatát nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, s ezáltal a társaság vagyona 11.586.864 Ft-tal és kamataival, továbbá 19.000 euróval csökkent.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes ügyvezetői feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, ezáltal a társasági vagyon 10.375.401 Ft-tal, továbbá 19.000 euróval csökkent, amely vagyoncsökkenésekért az alperest, magánvagyonára kiterjedő felelősség terheli. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítélete indokolásában a 2009. december 11-én kezdeményezett felszámolási eljárás megindításakor hatályos Cstv. szabályait elemezve kifejtette, a Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete már 2006. év folyamán bekövetkezett, s azt követően folyamatosan fennállt. Észlelhető és felismerhető volt, hogy tartozásait esedékességgel kiegyenlíteni nem tudja. A 2006. december 31-i, illetve 2007. december 31-ei fordulónappal készített éves beszámolók alapján, az eszközoldalon szereplő forgóeszközvagyon és a forrásoldalon kimutatott rövid lejáratú kötelezettségek egybevetésével jutott az elsőfokú bíróság a fenti következtetésre.

Az elsőfokú ítélet szerint nem nyert bizonyítást, miszerint a Kft.-nek a bérleti szerződésből eredő tartozását nem kellett volna kiegyenlítenie, a követelés jogosultja a tartozást elengedte volna. A 2007. október 24-i megállapodás nem lépett hatályba, amit a könyvelés adatai kellően igazolnak. Az, hogy egy gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben van-e, objektív folyamatok alapján bírálendő el. A tartozás jogosultjának az adós fizetési nehézségeit megértő, türelmes magatartása a fenti helyzeten nem változtat. Cégcsoport esetén sem lehet eltérően értékelni a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet. Az az ügyvezetői tudat, hogy a társaság tulajdonosa a fizetési kötelezettségek rendezéséhez szükséges pénzügyi eszközökkel rendelkezik, nem változtat azon, hogy az ügyvezetőnek az adott időszakban hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § /2/ és /3/ bekezdésében szabályozottak szerint kell eljárnia.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt állapította meg, a háttérirodai szolgáltatásra vonatkozó, 2007. júniusi szerződést az alperes a Kft. egyedüli tagjának beleegyezése nélkül kötötte. A Kft.-nek a debreceni szálloda berendezését a már meglevő kapcsolatai révén kellett volna beszereznie. Fel sem merült, hogy a feladat teljesítésére apparátusa alkalmatlan lenne, külső segítségre, háttérirodai szolgáltatásra szorulna. Az alperesnek a Kft. egyedüli tulajdonosa a háttérirodai szolgáltatás igénybevételére írásbeli utasítást nem adott, de még csak nem is tudott 2009. márciusáig a szerződésről. Arról a könyvelési feladatokat ellátó G Kft. sem kapott tájékoztatást, holott a feladata ellátásához az szükséges lett volna. A háttérirodai szolgáltatásra irányuló szerződés többletköltséggel járt, annak áthárítására nem volt lehetőség, azt a Kft. nem számíthatta fel és

nem is számította fel a megbízást adó, a cégcsoportba tartozó gazdasági társasággal szemben. A 19.000 euró és 8.586.864 Ft átutalásával a társasági vagyon csökkenése bekövetkezett.

A 2009. április 2-án megkötött ügyvédi megbízási szerződés kapcsán azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az ügyvédi tevékenység a felszámolási eljárásban való nyilatkozattételekben, az alperes mint ügyvezető képviselőjében, az egyedüli tag meghatalmazottjával szembeni fellépésben öltött testet. Az ügyvédi megbízás nem volt halaszthatatlan intézkedésként értékelhető, pedig annak létrejöttékor csak ilyenre volt jogosult az alperes mint lemondott ügyvezető. Egyébként is az egyedüli tag írásos utasítása rendelkezésre állt, miszerint az ügyvezető ne akadályozza a kft. felszámolását. Az alperes és a jogi képviselő nem vonhatta volna kétségbe, hogy dr. R I a tag meghatalmazottjaként jogosan kért felvilágosítást a 2009. februári utalással kapcsolatban, illetve jogosan kérte közbelső mérleg, elszámolás elkészítését. Amennyiben dr. R I kérése jogszerűségét illetően az alperesben kétely merült fel, akkor járt volna el helyesen, ha az egyedüli taghoz fordul. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a megbízással az alperes jelentős és indokolatlan költséget okozott, ennek következtében 1.788.537 Ft-tal csökkent a Kft. vagyona. Egy harmadik ügylet kapcsán az elsőfokú bíróság az alperes felelősségét megállapítani nem tudta, e körben a keresetet elutasította.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében, annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta. Kifejtette, a 2006. december 31-i fordulónappal készített mérleg adatait az elsőfokú bíróság helyesen értékelve állapította meg, hogy a Kft.-nek nem volt elegendő likvid pénzeszköze. A 2007. évi mérleg is alátámasztotta, hogy a Kft. folyamatosan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Az alperes bízott abban, hogy a bérleti díjra a Kft. az egyedüli tulajdonostól fedezetet kap. Nem vizsgálta, nem értékelte a mérleget, a könyvelést vezető kft. munkáját nem ellenőrizte, holott ez kötelezettsége lett volna. A rendelkezésre álló bizonyítékokat az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság szerint megfelelően értékelte és okszerűen jutott arra következtetésre, hogy a 2007. október 24-i megállapodás alapján, kellő gondosság tanúsítása esetén - figyelemmel a könyvelési adatokra is - nem bízhatott az alperes abban, hogy a bérleti díjtartozás elengedésre került.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésével a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet sérti a Pp. 1. §-ában, 206. § /1/ bekezdésében, a 164. § /1/ bekezdésében, 221. § /1/ bekezdésében, a

Gt. 40. § /1/ bekezdésében, a 22. § /4/ bekezdésében és a 149. § /1/ bekezdésében, valamint a Cstv. 33/A. § /1/ bekezdésében foglaltakat.

Előadta, a jogerős ítélet nem vette figyelembe, hogy a Cstv. 33/A. §-a szerint a gazdálkodó szervezet vezetőjének kell tekinteni azt a személyt is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. Márpedig az adós Kft. egy cégcsoport tagjaként működött. A cégek tulajdonosa ugyanaz a természetes személy volt, akitől az alperes is rendszeresen utasításokat kapott. Az alperes szerint az eljárás bíróságnak mérlegelnie kellett volna, hogy a Gt. 30. § /3/ bekezdésében írtakat nem sértette meg, ugyanis a kft. nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben. Állította, a tulajdonos tudtával került sor az alperes terhére rótt üzletkötésre. A Gt. 9. § /2/ bekezdése folytán irányadó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 340. § /1/ bekezdése kimondja, hogy a károsult a kár elhárítása érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az alperes szerint a felperes tulajdonosa utasításával saját kockázatára hozta felszámolással fenyegető helyzetbe a Kft.-t. A tulajdonos nemcsak ismerte e helyzetet, de annak kialakulásában döntő módon részt vett. Az alperes állította, az eljárás során igazolást nyert, miszerint a hotel berendezési tárgyai és eszközei, mintegy 500.000.000 Ft értékű alperesi kereskedelmi tevékenység eredményeként, 460.000.000 Ft értékben, a vitatott szerződés alapján kerültek leszállításra. A török kereskedelmi partnerrel kötött szerződés alapján az elvégzett munka ellenértékét az alperesnek át kellett utalnia. Az alperes vitatta, hogy a kifizetés miatt a Kft.-nek kára keletkezett. Állította azt is, a Kft. érdekeit szem előtt tartva, nyereséget termelve vezette a Kft.-t, a cégcsoportban résztvevő társaságok közötti pénzmozgások tulajdonosi és könyvvizsgálói utasítások azt eltorzították. A Kft. nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, dr. R I könyvvizsgáló a feladatait túllépve adott utasításokat. Hangsúlyozta, a tulajdonosnak kell viselnie a tulajdonosi beavatkozásai következményeit. Az alperes kifejtette, az általa csatolt okiratok igazolják, hogy a cégcsoport működése D Z tulajdonostól függött. Ő és a könyvvizsgáló konkrét pénzügyi utasításokkal irányították. A Kft. felszámolásáról D Z döntött, ő utasította az alperest az árukészlet értékesítésére, a munkavállalói állomány leépítésére.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a felülvizsgálati kérelemben meghatározott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A felülvizsgálati kérelem elsődlegesen a terjedelmes bizonyítási

eljárás során beszerzett bizonyítékok mérlegelését támadja. A Kúria következetes joggyakorlata értelmében a felülvizsgálati eljárás során a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs mód, ha a perben eljáró bíróságok a tényállást a logika szabályainak megsértése nélkül, a bizonyítékokat egybevetve, okszerűen, meggyőződésük szerint, a Pp. 206. § /1/ bekezdésének megfelelően állapították meg. A felülmérlegelésre még az sem ad okot, ha a rendelkezésre álló bizonyítékokból másfajta következtetés is levonható lett volna. Eltérő tényállás megállapítására csak akkor kerülhet sor a felülvizsgálati eljárásban, ha kizárólag egyfajta, a jogerős ítéletben levonttól eltérő következtetés lett volna megállapítandó (BH.2013.126). Ez azonban az adott ügyben nem áll fenn.

Az alperes következetes előadása az volt, hogy a Kft. egy cégcsoport tagjaként működött, ügyvezetői tevékenységét az egyedüli tulajdonos, illetve dr. R I szoros irányítása mellett látta el. E körben a Kúria szükségesnek tartja rögzíteni, az említett cégcsoport nem felelt meg a Gt. 55-63. §-a szerint elismert vállalatcsoporttal, illetve a 64. § szerinti tényleges vállalatcsoporttal szemben támasztott törvényi elvárásoknak.

A perben eljáró bíróságok a bizonyítékok mérlegelésével arra az egyező megállapításra jutottak, hogy az alperes felelősségének megállapítását megalapozó két ügyletet az ügyvezető alperes maga kötötte, e tárgyban az egyedüli tulajdonostól, esetleg megbízottjától utasítást nem kapott. A háttérirrodai támogatás céljából létrejött szerződésen kívül aláírt, az ügyvédi megbízásra irányuló megállapodással kapcsolatban azt is megállapították, hogy azzal kifejezetten, a tulajdonos meghatalmazottja útján adott utasításával ellentétes célt kívánt elérni. Így tehát ezen két ügylet tekintetében a felelősség alól nem mentesülhet arra hivatkozással, hogy utasításra járt el. Más személyekkel való közös károkozás, más személyek felelőssége a fenti ügyletek kapcsán fel sem merülhet.

Az egyszemélyes Kft. ügyvezetőjének felelősségére vonatkozó szabályokat, feltéve, hogy tulajdonosi utasításra nem került sor, a Gt. 30. §-a, illetve a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően, ha a társaság ellen felszámolás indul, a Cstv. 33/A. §-a szabályozza.

A Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség fennállása szempontjából kiemelkedő jelentősége van, hogy mikor került az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe. A Kúria a perben eljáró bíróságokkal egyezően úgy ítélte, hogy ez a helyzet 2006. év folyamán bekövetkezett és ezt követően folyamatosan fennállt, amit a csatolt mérlegbeszámolók igazolnak. A Kft.-nek jelentős, bevételei által nem fedezett tartozása volt. Ezt a 2007. október 24-i megállapodás is bizonyítja. A fizetéseképtelenséggel fenyegető

helyzet fennállása szempontjából pedig nincs jelentősége annak, hogy egy tartozás az adóssal azonos tulajdonosi körbe tartozó cég felé áll-e fenn, vagy sem.

A Cstv.33/A. §-a szerinti felelősség kérdésének eldöntése során az adott tényállás mellett azt kellett vizsgálni, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az ügyvezető ügyvezetői feladatait a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta-e el, tevékenységeként csökkent-e az adós vagyona.

E körben a perben eljáró bíróságok egyezően úgy ítélték, a felperesnek sikerült bizonyítania, hogy a háttérirodai támogatás céljából kötött szerződés az adós társaság vagyonát csökkentette. A szerződés szerinti szolgáltatásra megítélésük szerint, az adós társaságnak nem volt szüksége. A felülvizsgálati kérelemben előadottakra tekintettel hangsúlyozandó, a jelen perben nem azt kellett vizsgálni, hogy a debreceni hotel bebútorozása megtörtént-e, illetve milyen értékben került bútor leszállításra, vagy hogy a török cégnek a vele kötött szerződés alapján kellett-e fizetni, hanem azt, hogy a háttérirodai támogatás céljából létrejött szerződés a hitelezők érdekeit sértette-e, a társaság vagyonát csökkentette-e. E körben a perben eljáró bíróságok - a korábban kifejtettek szerint - a felülvizsgálati eljárásban felül nem mérlegelhető módon egyezően akként foglaltak állást a bizonyítékok értékelésével, hogy ezen megállapodás a hitelezők érdekeivel ellentétes volt, a Kft.-nek kárt okozott.

Az ügyvédi megbízással összefüggésben a jogerős ítéletben kifejtetteket a felülvizsgálati kérelem érdemben nem vitatta, így azzal a Kúria érdemben szintén nem foglalkozott.

A megelőzően írt indokokra tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perben eljáró bíróságok a felülvizsgálati kérelemben felhívott, a Pp. 1. §-ában, 164. §-ában, 206. §-ában és 221. §-ában foglaltakat nem sértették meg, a bizonyítási terhet helytállóan telepítették, a bizonyítékok mérlegelése során felülmérlegelésre okot adó eljárási szabálysértést nem követtek el, és indokolási kötelezettségüknek is a szükséges mértékben eleget tettek.

Nem sértették meg továbbá sem a Cstv. 33/A. §-ában, sem a vezető tisztségviselő utasításával kapcsolatos, a Gt. 22. §-ában írtakat. A gazdasági társaság könyvvizsgálójára vonatkozó Gt. 40. §-ában foglaltaknak pedig jelen jogvita eldöntése szempontjából nem volt jelentősége.

A Kúria ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, így a

Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján a Kúria az alperest kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére. Ennek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /3/ és /5/ bekezdése alapján állapította meg ÁFA-val növelten.

Budapest, 2014. szeptember 11.

Dr.Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula sk. előadó-bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró